

SAK 7/03

REGULERING AV FISKET ETTER KONGEKRABBE I 2003.

1. SAMMENDRAG AV FISKERIDIREKTØRENS FORSLAG FOR 2003.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket reguleres med fartøykvoter til de deltakende fartøy, og at Fiskeridirektøren gis fullmakt til å fastsette fartøykvotene når det er klart hvor mange fartøy som vil kunne delta i fisket.

Det foreslås videre at Fiskeridirektøren gis hjemmel til å fastsette de bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en hensiktsmessig og rasjonell avvikling av fisket, herunder fastsette en utseilingsfrist og eventuell dato for refordeling.

2. INNLEDNING.

Fangst av kongekrabbe ble som kjent til og med 2001 regulert som en forskningsfangst med hjemmel i saltvannsfiskelovens § 2.

I juni 2000 ble det besluttet å opprette en arbeidsgruppe som skulle vurdere problemstillinger i relasjon til den fremtidige forvaltningen av kongekrabbe. Arbeidsgruppen, som avga sin innstilling den 30. august 2001, drøftet ulike forhold knyttet til kongekrabben som introdusert art og til hvilken forvaltningsstrategi som bør legges til grunn. Arbeidsgruppen la også frem forslag til en nasjonal regulering av fangst av kongekrabbe ved overgang til kommersiell fangst.

Følgende hovedtrekk ble lagt til grunn i arbeidsgruppens forslag til forvaltningsstrategi:

- det tillates kun beskatning av hannkrabber over minste tillatte størrelse. Minstemålet ble foreslått satt til 137 mm skjoldlengde.
- kvotenivået fastsettes gjennom en bestemt beskatningsgrad som angir andelen av hannkrabber over minste tillatte størrelse i bestanden.
- Norge og Russland beregner nasjonale kvoter ut fra kvotegrunnlaget i sine respektive farvann.
- det foretas en årlig evaluering av beskatningsgraden i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon.
- det tillates kun bruk av teiner med innretninger som forhindrer fortsatt fiske hvis redskaper mistes (spøkelsesfiske).
- fangstperioden ble foreslått satt fra september til januar.

Arbeidsgruppen fant videre at en ved overgang fra forskningsfangst til kommersiell fangst burde etablere en årlig deltakerregulering med hjemmel i deltakerloven § 21, hvor målsettingen var å sikre at de som er sterkest berørt av bifangstproblemene får delta i fangsten.

Med bakgrunn i arbeidsgruppens rapport ble forskrift om regulering av og adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i 2002 vedtatt 11. juni 2002.

Deltakerforskriften for 2003 er ikke fastsatt. Fiskeridirektoratet sendte imidlertid den 20. mai d.å. på høring et forslag til regulering av deltakelsen i fangst av kongekrabbe i 2003. Høringsfristen er satt til 2. juli.

3. FANGSTEN I 2002.

3.1. Deltakelse.

Deltakerforskriften for 2002 innebar en etablering av to deltakergrupper; en hovedgruppe (gruppe I), bestående av de garn- og linefiskerne som var mest berørt av bifangstproblemene, og en bigruppe (gruppe II), som omfatter garn- og linefiskere som er mindre plaget med kongekrabbe som bifangst.

For deltakelse i fangst av kongekrabbe i 2002 gjaldt følgende vilkår:

Gruppe I:

- fartøyet måtte være registrert i merkeregisteret og være mellom 8 og 15 meter største lengde
- eier av fartøyet og høvedsmannen måtte være ført på blad B i fiskermanntallet
- eier måtte ha deltatt med fartøyet og fisket og levert minst 5 tonn torsk med garn eller line i området fra og med Nordkinn og østover til den russiske grense i minst to av årene 1999, 2000 eller 2001, dog begrenset til 1. september 2001.

Gruppe II:

- fartøyet måtte være registrert i merkeregisteret og være mellom 8 og 15 meter største lengde
- eier av fartøyet og høvedsmannen måtte være ført i fiskermanntallet
- eier måtte ha deltatt med fartøyet og fisket og levert minst 3 tonn torsk med garn eller line i området fra og med Nordkinn og østover til den russiske grense i minst to av årene 1999, 2000 eller 2001, dog begrenset til 1. september 2001.

127 fartøy ble gitt adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i 2002. Av disse fartøyene ble 121 gitt adgang til å delta gruppe I, mens 6 fartøy ble gitt deltakeradgang i gruppe II. Tabell 1 nedenfor viser fylkesvis fordeling av de deltakende fartøy.

Tabell 1: Antall deltakende fartøy fordelt på fylker

Område	Gruppe I	Gruppe II
Øst-Finnmark	103	6
Vest-Finnmark	1	-
Troms	5	-
Nordland	10	-
Øvrig	2	-
Sum	121	6

3.2. Kvoter og reguleringer.

Fangsten var regulert innenfor en totalkvote på 100.000 individer. Av denne kvoten var 10.000 krabber avsatt til forskningsformål, slik at 90.000 individer var til disposisjon for fartøy som deltok i den kommersielle fangsten.

Fangstsesongen var i utgangspunktet fastsatt til perioden 21. september – 31. desember. Utviklingen i kvaliteten på kongekrabbe utover høsten tilsa imidlertid en noe senere sesongstart, og sesongstarten ble derfor endret til 21. oktober.

Fangsten var regulert med fartøykvoter til de deltakende fartøy. Det var ikke fastsatt egne gruppekvoter for henholdsvis gruppe I og gruppe II, men det enkelte fartøy i gruppe II ble tildelt en kvote på 50% av fartøykvoten for fartøy i gruppe I. Fartøy i gruppe I fikk en kvote på 700 krabber, og fartøy i gruppe II fikk en fartøykvote på 350 krabber.

Siste startdato for deltakelse i fangsten ble satt til 25. november. Videre ble det gitt tilleggskvoter den 9. og 17. desember, slik at fartøy i gruppe I samlet kunne fiske inntil 800 krabber og fartøy i gruppe II kunne fiske inntil 400 krabber.

3.3. Utviklingen i fisket.

Tabell 2 nedenfor viser at både deltakelse og fangst var størst de tre første ukene av sesongen, da hele 2/3 av kvoten ble tatt. I de påfølgende ukene avtok deltakelsen og fangsten ettersom fartøyene ble ferdige med den ordinære kvoten, for deretter å øke når kvotetilleggene kom i uke 50 og 51.

Tabell 2: Deltakelse og fangst i 2002

Uke nr.	Ant. fartøy i fiske	Fangst ant./kg.	Gj.snittsvekt	Ant. fartøy ferdig m. ordinær kvote
43	82	19461 / 77978	4,0	0
44	117	30730 / 121697	3,9	23
45	83	16860 / 65828	3,9	63
46	49	7204 / 30883	4,2	84
47	30	6054 / 28969	4,7	95
48	16	2831 / 11091	3,9	114
49	10	2024 / 9027	4,4	114
50	45	3034 / 12311	4,0	122
51+52	74	6150 / 27695	4,5	126
Sum ordn. fangst	-	94348 / 385480	4,085	-
Forsøk/forskning	-	7184 / 28611	3,9	-
Sum totalfangst	----	101532 / 414091	4,078	-

Samtlige 127 fartøy med deltakeradgang deltok i fangsten, og alle med unntak av ett fartøy, tok den ordinære kvoten. 46 av fartøyene deltok ikke i fangst på tilleggskvotene. En mulig årsak til dette kan være at tilleggene først kom i uke 50 og 51, og at fartøy som ikke hadde regional tilhørighet på dette tidspunkt hadde avsluttet fangsten

Reguleringsopplegget i 2002 ga en relativt god fordeling av fangststinsats og landinger over hele sesongen, noe krabbemottakene var fornøyd med.

I motsetning til tidligere, da kongekrabbefangst bare var mulig i deler av Varangerfjorden, kan det nå drives en lønnsom fangst rundt hele Varangerhalvøya, fra Varangerfjorden t.o.m. Tanafjorden. Dette har igjen medført endringer i den geografiske fordelingen av fangst, leveranser og mottak.

Tabell 3 viser krabbeleveransene fordelt på de ulike delene av hovedfangstområdet. Varanger ser stadig ut til å være det viktigste området for fangst og mottak av kongekrabbe, men området har fått redusert andelen av landingene fra 85% i 2001 til 63% i 2002. Tana økte i den samme perioden andelen fra 11% til 20%, og Båtsfjord/Berlevåg økte fra 4% til 17%. I perioden var antallet mottak stabilt i Varanger og Båtsfjord/Berlevåg med hhv 5 og 3, men økte i Tana fra 3 til 4.

Tabell 3: Geografisk fordeling av fangst og leveranser.

Region (ant.mottak 01/02)	Ant. krabber landet		Kvantum (kg)		Snittvekt	
	2001	2002	2001	2002	2001	2002
Varanger (5/5)	83388	59587	370496	247005	4,4	4,2
Båtsfjord / Berlevåg (3/3)	4252	15705	16322	63390	3,8	4,0
Tana (3/4)	10574	19056	41217	75085	3,9	3,9
Sum* (11 / 12)	98214	94348	428035	385480	4,4	4,0

*ekskl. krabber tatt ifm forskning/forsøk

Den geografiske spredningen av mottakene har vært fordelaktig for flåten, særlig de minste fartøyene, som på grunn av relativt kort vei mellom fangstfelt og leveringssted klarte å opprettholde aktiviteten over sesongen uten for mange værmessige avbrudd. For råstoffkvaliteten betyr dette også klare fordeler fordi korte avstander reduserer transporttid og dermed dødelighet.

4. REGULERINGSFORSLAG FOR 2003.

Den norske kvoten er i 2003 satt til 200.000 individer, noe som innebærer en fordobling i forhold til kvoten for 2002. Av dette er det nødvendig å avsette et kvantum til forskningsformål. I 2002 ble 10.000 krabber avsatt til forskning. Dersom en forutsetter en tilsvarende forskningskvote for 2003, vil 190.000 krabber være til disposisjon for fartøy som deltar i det kommersielle fisket.

Når det gjelder fordelingen av totalkvoten mellom de to gruppene, uttalte arbeidsgruppen at denne må reflektere graden av bifangstproblemer, og at hovedtyngden av kvoten derfor bør tildeles fartøy i gruppe I. som nevnt var det i 2002 ikke fastsatt egne gruppekvoter for gruppe I og gruppe II, men det enkelte fartøy i gruppe II ble gitt en kvote på 50% av fartøykvoten for fartøy i gruppe I. Dette var i tråd med arbeidsgruppens anbefalinger.

Fiskeridirektøren foreslår at denne ordningen i 2003 videreføres, og tilrår at det ikke fastsettes egne gruppekvoter for henholdsvis gruppe I og gruppe II, men at det enkelte fartøy i gruppe II tildeles en kvote på 50% av kvoten for fartøy i gruppe I.

For å unngå et kappfiske bør en etter Fiskeridirektørens oppfatning regulere fisket etter kongekrabbe med fartøykvoter til de deltakende fartøy. Dette vil gi fiskerne anledning til å planlegge fisket, samtidig som de vil være sikret en viss inntekt. En fartøykvoteregulering vil også bidra til å sikre en best mulig kvalitet, og vil derved gi en større grad av verdiskapning samlet sett.

Antall deltakende fartøy er foreløpig ikke kjent. Forslag til deltakerforskrift for 2003 er som nevnt sendt ut på høring. Foruten å omfatte de fartøy som ble tildelt deltakeradgang i 2002, legges det opp til en viss utvidelse av antall deltakende fartøy ved at fisket etter torsk og hyse med garn og line likestilles som grunnlag for deltakelse i fangst av kongekrabbe. Når det gjelder kvantumskrav og referanseperiode for nye fartøy, er det foreslått å videreføre kravene fra 2002, slik at eier av fartøy som ikke ble tildelt deltakeradgang i 2002, må ha fisket 5 eller 3 tonn torsk eller hyse med garn eller line i det aktuelle område i minst to av årene 1999, 2000 eller før 1. september 2001, for å kunne delta i henholdsvis gruppe I og gruppe II i 2003. For nye fartøy er det videre foreslått en dispensasjonsadgang for dem som ikke oppfyller kvantumskravet. Fristen for å søke om dispensasjon er foreslått satt til 15. august. Dette innebærer at deltakelsen ikke vil være klar før like i forkant av fangststart.

Tabellene 4 og 5 nedenfor viser en oversikt over antall fartøy mellom 8 og 15 meter fordelt på de ulike lengdegrupper som oppfyller kravet om å fiske minst 5 (gruppe I) og 3 tonn (gruppe II) torsk eller hyse med garn eller line i minst 2 av årene 1999, 2000 eller 2001, dog begrenset til leveringer før 1. september 2001. Tabell 2 inneholder i alt 93 fartøy, og tabell 3 inneholder 18 fartøy. Det er ikke overlapp mellom tabell 2 og tabell 3. Tabellene omfatter ikke fartøy som ble gitt adgang til å delta i fangsten i 2002.

Tabell 4. Fartøy som har fisket minst 5 tonn torsk og/eller hyse med garn og/eller line i område 03 i minst 2 av årene 1999, 2000 og 2001 (før 1. september).

Lengdegruppe	Antall
8 – 8,99 m.s.l	10
9 – 9,99 m.s.l.	12
10 – 10,99 m.s.l.	27
11 – 11,99 m.s.l.	10
12 – 12,99 m.s.l.	14
13 – 13,99 m.s.l.	6
14 – 14,99 m.s.l.	14
Totalt	93

Tabell 5. Fartøy som har fisket minst 3 tonn torsk og/eller hyse med garn og/eller line i område 03 i minst 2 av årene 1999, 2000 og 2001 (før 1. september).

Lengdegruppe	Antall
8 – 8,99 m.s.l	3
9 – 9,99 m.s.l.	6
10 – 10,99 m.s.l.	4
11 – 11,99 m.s.l.	-
12 – 12,99 m.s.l.	3
13 – 13,99 m.s.l.	1
14 – 14,99 m.s.l.	1
Totalt	18

Tabellene inneholder imidlertid betydelige usikkerhetsmomenter. Det er for det første ikke tatt hensyn til eiers manntallsstatus (blad A eller blad B), eller om en person er eier av flere fartøy. Tallene referer seg videre til hovedområde 03 (med unntak av lokasjonene 10 og 23), som er større enn den aktuelle områdebegrensningen. Et tredje usikkerhetsmoment er at tallene er basert på sluttседdelstatistikk, og at det først og fremst er på bryggeseddelen at lokasjonsfeltet blir utfylt. Det vil således kun være med utgangspunkt i bryggeseddelen en kan få bekreftet hvor fisket faktisk har funnet sted. Tabell 4 og 5 gir følgelig kun en antydning om nivået (maksimum) på antall nye fartøy i de ulike gruppene, og det er først etter en søknadsrunde, hvor søker må dokumentere at vedkommende har fisket i det aktuelle området, at det nøyaktige antall deltakende fartøy vil være klart.

Gruppen deltakende fartøy vil etter høringsforslaget også i 2003 bestå av fartøy mellom 8 og 15 meter. Dette utgjør en relativt homogen gruppe av kystfartøy som ellers driver garn/linefiske. Videre vil det trolig bli relativt mange fartøy med deltakeradgang i kongekrabbefisket, og det vil derfor ikke være behov for å etablere en kvotestige med høyere kvoter for de største og antatt mest effektive fartøyene for å få tatt totalkvoten. Fiskeridirektøren finner at det derfor ikke er behov for å differensiere kvotene etter fartøyenes lengde. Dette vil også være et forenkende element i forhold til spørsmålet om kvoteberegning ved forlengelse og utskiftning til større fartøy, ved at en med like fartøykvoter ikke trenger å ta stilling til om det skal fastsettes en skjæringsdato.

På bakgrunn av ovennevnte vil Fiskeridirektøren derfor tilrå at fisket reguleres med en lik fartøykvote til de deltakende fartøy. En vil videre foreslå at Fiskeridirektøren gis fullmakt til å fastsette fartøykvotene når det er klart hvor mange fartøy som vil kunne delta i fisket.

Dersom utviklingen i fangsten skulle tilsi det, bør Fiskeridirektøren kunne oppheve eller endre de fastsatte kvotene. Etter Fiskeridirektørens oppfatning vil en slik adgang være nødvendig for å sikre at totalkvoten blir tatt.

Det foreslås på denne bakgrunn at Fiskeridirektøren gis hjemmel til å fastsette de bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en hensiktsmessig og rasjonell avvikling av fisket, herunder fastsette en eventuell dato for refordeling.